

SMERNICE

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2015/855

z dne 12. marca 2015

o določitvi načel okvira za poklicno etiko v Eurosistemu in razveljavitvi Smernice ECB/2002/6 o minimalnih standardih za Evropsko centralno banko in nacionalne centralne banke pri opravljanju poslov denarne politike, deviznih poslov z deviznimi rezervami ECB in pri upravljanju deviznih rezerv ECB (ECB/2015/11)

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 127 in 128 Pogodbe,

ob upoštevanju Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter zlasti členov 12.1 in 14.3 v povezavi s členom 3.1 ter členoma 5 ter 16 Statuta,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Eurosistem pripisuje največji pomen pristopu korporativnega upravljanja, ki uvršča odgovornost, preglednost in najvišje standarde poklicne etike v središče Eurosistema. Spoštovanje teh načel je ključni element verodostojnosti Eurosistema in bistveno za zagotavljanje zaupanja evropskih državljanov.
- (2) Glede na navedeno se šteje za potrebno, da se za Eurosistem vzpostavi okvir poklicne etike, ki določa standarde poklicne etike, katerih spoštovanje varuje verodostojnost in ugled Eurosistema ter zaupanje javnosti v integriteto in nepristranskost članov organov in zaposlenih v Evropski centralni banki (ECB) in nacionalnih centralnih bankah (NCB) držav članic, katerih valuta je euro (v nadaljnjem besedilu: okvir za poklicno etiko v Eurosistemu). Okvir za poklicno etiko v Eurosistemu naj bi sestavljali ta smernica, ki določa načela, sklop najboljših praks za izvajanje teh načel ter notranja pravila in prakse, ki jih sprejme vsaka centralna banka Eurosistema.
- (3) Smernica ECB/2002/6⁽¹⁾ določa minimalne standarde poklicne etike za centralne banke Eurosistema pri opravljanju poslov denarne politike in deviznih poslov z deviznimi rezervami ECB ter pri upravljanju deviznih rezerv ECB. Svet ECB meni, da je treba navedene minimalne standarde poklicne etike razširiti na izvajanje vseh nalog, zaupanih Eurosistemu, da bi isti standardi poklicne etike veljali za vse člane organov in zaposlene, ki so vključeni v izvajanje nalog Eurosistema, in za varovanje ugleda Eurosistema kot celote. Zato bi bilo treba Smernico ECB/2002/6 nadomestiti s to smernico.
- (4) Poleg tega bi bilo treba nadgraditi veljavne minimalne standarde o preprečevanju zlorabe notranjih informacij, določene v Smernici ECB/2002/6, za okrepitev preprečevanja takšnih zlorab s strani članov organov ECB ali nacionalnih centralnih bank ali njihovih zaposlenih in za preprečitev morebitnega nasprotja interesov, ki bi izhajalo iz zasebnih finančnih poslov. S tem namenom bi se morali z okvirom za poklicno etiko v Eurosistemu jasno opredeliti glavni koncepti ter vloge in odgovornosti raznih vključenih organov. Ob tem bi se morale poleg splošne prepovedi zlorabe notranjih informacij podrobneje določiti dodatne omejitve za osebe z dostopom do notranjih informacij. Z okvirom za poklicno etiko v Eurosistemu bi se morale določiti tudi zahteve za spremljanje skladnosti s pravili in poročanje o primerih neskladnosti.
- (5) V okvir za poklicno etiko v Eurosistemu bi morali biti vključeni tudi minimalni standardi v zvezi z izogibanjem nasprotju interesov ter sprejemanjem daril in gostoljubja.

⁽¹⁾ Smernica ECB/2002/6 z dne 26. septembra 2002 o minimalnih standardih za Evropsko centralno banko in nacionalne centralne banke pri opravljanju poslov denarne politike, deviznih poslov z deviznimi rezervami ECB in pri upravljanju deviznih rezerv ECB (UL L 270, 8.10.2002, str. 14).

- (6) Okvir za poklicno etiko v Eurosistemu bi se moral uporabljati pri izvajanju nalog Eurosistema. Zaželeno je, da centralne banke Eurosistema uporabljajo enakovredne standarde za zaposlene ali zunanje izvajalce, vključene v izvajanje nalog, ki niso povezane z Eurosistemom.
- (7) Določbe te smernice ne posegajo v veljavno nacionalno zakonodajo. Kadar veljavna nacionalna zakonodaja nacionalni centralni banki preprečuje izvajanje določb te smernice, mora NCB o tem obvestiti ECB. Poleg tega bi morala zadevna NCB proučiti možnost sprejetja razumnih ukrepov, ki jih ima na voljo za premostitev ovir na podlagi nacionalnega prava.
- (8) Določbe te smernice ne posegajo v Kodeks ravnanja za člane Sveta ECB ⁽¹⁾.
- (9) Poleg okvira za poklicno etiko v Eurosistemu, ki je omejen na izvajanje nalog Eurosistema, je Svet ECB sprejel enakovreden okvir poklicne etike za izvajanje nadzorniških nalog ECB in pristojnih nacionalnih organov v okviru enotnega mehanizma nadzora ⁽²⁾ –

SPREJEL NASLEDNJO SMERNICO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Opredelevanje pojmov

Za namene te smernice se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „centralna banka Eurosistema“ pomeni ECB in nacionalne centralne banke držav članic, katerih valuta je euro;
2. „naloge Eurosistema“ pomenijo naloge, ki so Eurosistemu zaupane v skladu s Pogodbo in Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke;
3. „notranja informacija“ pomeni katero koli neobjavljeno ali javnosti nedostopno tržno občutljivo informacijo, ki se nanaša na izvajanje nalog Eurosistema s strani centralnih bank Eurosistema;
4. „tržno občutljiva informacija“ pomeni natančno informacijo, katere objava bi verjetno imela znaten učinek na cene finančnega premoženja ali cene na finančnih trgih;
5. „oseba z dostopom do notranjih informacij“ pomeni katerega koli člana organa ali zaposlenega, ki ima več kot enkratni dostop do notranjih informacij;
6. „zaposleni“ pomeni vsakogar, ki je v delovnem razmerju s centralno banko Eurosistema, razen tistih, ki so jim zaupane le naloge, ki niso povezane z izvajanjem nalog Eurosistema;
7. „član organov“ pomeni člane organov odločanja in drugih notranjih organov centralnih bank Eurosistema razen zaposlenih;
8. „finančne družbe“ imajo enak pomen, kot je opredeljen v poglavju 2, odstavek 2.55 Uredbe (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾;
9. „nasprotje interesov“ pomeni situacijo, v kateri imajo člani organov ali zaposleni osebne interese, ki lahko vplivajo ali za katere se zdi, da vplivajo na nepristransko in objektivno opravljanje njihovih dolžnosti;

⁽¹⁾ Kodeks ravnanja za člane Sveta ECB (UL C 123, 24.5.2002, str. 9).

⁽²⁾ Smernica Evropske centralne banke (EU) 2015/856 z dne 12. marca 2015 o določitvi načel okvira za poklicno etiko v enotnem mehanizmu nadzora (ECB/2015/12) (glej str. 29 tega Uradnega lista).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).

10. „osebni interes“ pomeni katero koli finančno ali nefinančno korist ali potencialno korist za člane organov ali zaposlene, njihove družinske člane in druge sorodnike ali njihov krog prijateljev in bližnjih znancev;
11. „ugodnost“ pomeni kakršno koli darilo, gostoljubje ali drugo finančno ali nefinančno korist, ki objektivno izboljšuje finančni, pravni ali osebni položaj prejemnika in do katere prejemnik sicer ni upravičen.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta smernica se uporablja za centralne banke Eurosistema, kadar izvajajo naloge Eurosistema. V zvezi s tem se za člane njihovih organov in njihove zaposlene uporabljajo notranja pravila, ki jih centralne banke Eurosistema sprejmejo za izvajanje določb te smernice.
2. Kolikor je pravno mogoče, si centralne banke Eurosistema prizadevajo za širitev obveznosti, opredeljenih za izvajanje določb te smernice, na osebe, ki so vključene v izvajanje nalog Eurosistema in niso zaposleni centralnih bank Eurosistema.
3. Določbe te smernice ne posegajo v strožja pravila poklicne etike, ki jih centralne banke Eurosistema uporabljajo za člane svojih organov in zaposlene.

Člen 3

Vloge in odgovornosti

1. Svet ECB v tej smernici določa načela okvira za poklicno etiko v Eurosistemu in vzpostavlja najboljše prakse za izvajanje teh načel ob upoštevanju lastne odgovornosti za določanje korporativne in etične kulture na ravni Eurosistema.
2. Revizijski odbor, Odbor notranjih revizorjev in Odbor za organizacijski razvoj v skladu s svojimi pristojnostmi sodelujejo pri uporabi in spremljanju okvira za poklicno etiko v Eurosistemu.
3. Centralne banke Eurosistema podrobneje določijo vloge in odgovornosti organov, enot in zaposlenih, ki so na lokalni ravni vključeni v izvajanje, uporabo in spremljanje okvira za poklicno etiko v Eurosistemu.

Člen 4

Komuniciranje in ozaveščanje

1. Centralne banke Eurosistema pripravijo jasna in pregledna notranja pravila, s katerimi se izvaja ta smernica, in z njimi seznanijo člane svojih organov in svoje zaposlene ter zagotovijo, da so ta pravila lahko dostopna.
2. Centralne banke Eurosistema sprejmejo ustrezne ukrepe za ozaveščanje članov svojih organov in svojih zaposlenih, tako da ti razumejo svoje obveznosti v zvezi z okvirom za poklicno etiko v Eurosistemu.

Člen 5

Spremljanje skladnosti

1. Centralne banke Eurosistema spremljajo skladnost s pravili, s katerimi se izvaja ta smernica. Spremljanje vključuje izvajanje rednih in/ali priložnostnih preverjanj skladnosti, kot je ustrezno. Poleg tega določijo ustrezne postopke za takojšnje odzivanje na primere neskladnosti in njihovo obravnavanje.
2. Spremljanje skladnosti ne posega v notranja pravila, ki dovoljujejo notranje preiskave, kadar je član organa ali zaposleni osumljen kršitve pravil, s katerimi se izvaja ta smernica.

Člen 6

Poročanje o primerih neskladnosti in ukrepanje

1. Centralne banke Eurosistema sprejmejo notranje postopke za poročanje o primerih neskladnosti s pravili, s katerimi se izvaja ta smernica, vključno s pravili glede prijave nepravilnosti v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi.
2. Centralne banke Eurosistema sprejmejo ukrepe za zagotavljanje ustrezne zaščite oseb, ki poročajo o primerih neskladnosti.
3. Centralne banke Eurosistema zagotovijo, da se v primerih neskladnosti ukrepa, kar po potrebi vključuje nalaganje sorazmernih disciplinskih ukrepov v skladu z veljavnimi disciplinskimi pravili in postopki.
4. Centralne banke Eurosistema v skladu z veljavnimi notranjimi postopki preko Odbora za organizacijski razvoj brez nepotrebnega odlašanja poročajo Svetu ECB o vseh večjih incidentih v zvezi z neskladnostjo s pravili, s katerimi se izvaja ta smernica. V nujnih primerih smejo centralne banke Eurosistema o večjih incidentih v zvezi z neskladnostjo Svetu ECB neposredno poročati. Centralne banke Eurosistema v vsakem primeru hkrati obvestijo tudi Revizijski odbor.

POGLAVJE II

PRAVILA O PREPREČEVANJU ZLORABE NOTRANJIH INFORMACIJ

Člen 7

Splošna prepoved zlorabe notranjih informacij

1. Centralne banke Eurosistema zagotovijo, da je članom njihovih organov in njihovim zaposlenim prepovedano zlorabljati notranje informacije.
2. Prepoved zlorabe notranjih informacij obsega vsaj: (a) uporabo notranjih informacij za zasebne posle za posameznikov lasten račun ali za račun tretjih oseb; (b) razkritje notranjih informacij kateri koli drugi osebi, razen če se takšno razkritje izvede pri opravljanju poklicnih dolžnosti na podlagi potrebe po seznanitvi, in (c) uporabo notranjih informacij za priporočila ali napeljevanje drugih oseb k sklepanju zasebnih finančnih poslov.

Člen 8

Posebne omejitve za osebe z dostopom do notranjih informacij

1. Centralne banke Eurosistema zagotovijo, da je dostop do notranjih informacij omejen na tiste člane organov in zaposlene, ki dostop do teh informacij potrebujejo za opravljanje svojih dolžnosti.
2. Centralne banke Eurosistema zagotovijo, da za vse osebe z dostopom do notranjih informacij veljajo posebne omejitve v zvezi s kritičnimi zasebnimi finančnimi posli. Zaseben finančni posel velja za kritičnega, kadar je tesno povezan z izvajanjem nalog Eurosistema ali bi lahko dal tak vtis. Centralne banke Eurosistema v svojih notranjih pravilih določijo seznam takšnih kritičnih poslov, ki obsegajo zlasti:
 - (a) posle z delnicami in obveznicami, ki jih izdajo finančne družbe s sedežem v Uniji;
 - (b) devizne posle, posle z zlatom, trgovanje z državnimi vrednostnimi papirji, ki jih izdajo države članice euroobmočja;
 - (c) kratkoročno trgovanje, tj. nakup in poznejša prodaja ali prodaja in poznejši nakup istega finančnega instrumenta v določenem referenčnem obdobju;
 - (d) posle iz izvedenimi finančnimi instrumenti, vezanimi na finančne instrumente, navedene v točkah od (a) do (c), in kolektivne naložbene sheme, katerih glavni namen je vlaganje v take finančne instrumente.

3. Centralne banke Eurosistema sprejmejo notranja pravila, s katerimi določijo posebne omejitve za osebe z dostopom do notranjih informacij, pri čemer upoštevajo primernost, učinkovitost in sorazmernost. Takšne posebne omejitve lahko obsegajo katerega koli izmed naslednjih ukrepov ali kombinacijo le-teh:

- (a) prepoved določenih finančnih poslov;
- (b) zahteva po predhodnem dovoljenju za določene finančne posle;
- (c) zahteva po vnaprejšnjem ali naknadnem poročanju o določenih finančnih poslih; in/ali
- (d) obdobja prepovedi za določene finančne posle.

4. Centralne banke Eurosistema se lahko odločijo, da navedene posebne omejitve veljajo tudi za zaposlene, ki niso osebe z dostopom do notranjih informacij.

5. Centralne banke Eurosistema zagotovijo, da se njihovi sezname kritičnih zasebnih finančnih poslov lahko hitro prilagodijo tako, da odražajo odločitve Sveta ECB.

6. Centralne banke Eurosistema v svojih notranjih pravilih podrobneje določijo pogoje in varovala, v skladu s katerimi posebne omejitve, določene v tem členu, ne veljajo za člane organov in zaposlene, ki vodenje svojih zasebnih finančnih poslov s pisno pogodbo o upravljanju premoženja zaupajo neodvisni tretji osebi.

POGLAVJE III

PRAVILA O IZOGIBANJU NASPROTJU INTERESOV

Člen 9

Nasprotje interesov

1. Centralne banke Eurosistema vzpostavijo mehanizem za izogibanje situacijam, v katerih se kandidat, ki se obravnava za zaposlitev, zaradi preteklih poklicnih dejavnosti ali zaradi osebnih razmerij, znajde v nasprotju interesov.

2. Centralne banke Eurosistema sprejmejo notranja pravila, s katerimi od članov svojih organov in od svojih zaposlenih zahtevajo, da se v času zaposlitve izogibajo vsakršni situaciji, ki bi povzročila nasprotje interesov, in da poročajo o takšnih situacijah. Poleg tega zagotovijo, da so v primerih, ko se poroča o nasprotju interesov, na voljo ustrezni ukrepi za izogitev takšnemu nasprotju, vključno z razrešitvijo dolžnosti v zvezi z obravnavano zadevo.

3. Centralne banke Eurosistema vzpostavijo mehanizem za presojanje morebitnega nasprotja interesov, ki bi izhajalo iz poklicnih dejavnosti, ki jih člani njihovih organov in njihovi zaposleni na višjih položajih, ki neposredno poročajo izvršilni ravni, opravljajo po prenehanju zaposlitve, in izogibanje takšnemu nasprotju interesov.

4. Centralne banke Eurosistema po potrebi vzpostavijo mehanizem za presojanje morebitnega nasprotja interesov, ki bi izhajalo iz poklicnih dejavnosti, ki jih njihovi zaposleni opravljajo med neplačanim dopustom, in izogibanje takšnemu nasprotju interesov.

POGLAVJE IV

PRAVILA O SPREJEMANJU DARIL IN GOSTOLJUBJA

Člen 10

Prepoved sprejemanja ugodnosti

1. Centralne banke Eurosistema sprejmejo notranja pravila, s katerimi članom svojih organov in svojim zaposlenim prepovejo, da zahtevajo ali prejmejo kakršne koli ugodnosti, ki so kakor koli povezane z opravljanjem njihovih poklicnih dolžnosti, ali da sprejmejo obljubo glede prejetja takšnih ugodnosti, in sicer zase ali za katero koli drugo osebo.

2. Centralne banke Eurosistema lahko v svojih notranjih pravilih določijo izjeme od prepovedi iz odstavka 1 v zvezi z ugodnostmi, ki jih ponujajo centralne banke, institucije, organi ali agencije Unije, mednarodne organizacije in vladne agencije, ter v zvezi z ugodnostmi v običajni ali zanemarljivi vrednosti, ki jih ponuja zasebni sektor, če v slednjem primeru takšne ugodnosti niso pogoste in ne iz istega vira. Centralne banke Eurosistema zagotovijo, da navedene izjeme ne vplivajo in ne smejo dajati vtisa, kot da vplivajo, na neodvisnost in nepristranskost članov njihovih organov in njihovih zaposlenih.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Razveljavitev

Smernica ECB/2002/6 se razveljavi.

Člen 12

Začetek učinkovanja in izvajanje

1. Ta smernica začne učinkovati na dan, ko so o njej uradno obveščene nacionalne centralne banke.
2. Centralne banke Eurosistema sprejmejo potrebne ukrepe za izvajanje te smernice in uskladitev z njo, ti ukrepi pa se začnejo izvajati 18. marca 2016. Nacionalne centralne banke obvestijo ECB o kakršnih koli ovirah za izvajanje te smernice ter ji sporočijo besedila in sredstva v zvezi z navedenimi ukrepi najpozneje do 18. januarja 2016.

Člen 13

Poročanje in pregled

1. Nacionalne centralne banke letno poročajo ECB o izvajanju te smernice.
2. Svet ECB najmanj vsaka tri leta pregleda to smernico.

Člen 14

Naslovniki

Ta smernica je naslovljena na vse centralne banke Eurosistema.

V Frankfurtu na Majni, 12. marca 2015

Za Svet ECB
Predsednik ECB
Mario DRAGHI